② Tweede Kamer der Staten-Generaal

Vergaderjaar 2015–2016 | Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2406

Vragen van het lid **Aukje de Vries** (VVD) aan de Minister Financiën over *het bericht «TenneT vraagt kabinet geld voor windparken»* (ingezonden 14 maart 2016).

Antwoord van Minister **Dijsselbloem** (Financiën) (ontvangen 26 april 2016). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 2267.

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van het bericht «TenneT vraagt kabinet geld voor windparken»?[1]

Antwoord 1
Ja, ik heb kennisgenomen van dat bericht.

Vraag 2
Welk verzoek ligt er op dit moment? Hoe hoog is het bedrag dat TenneT vraagt voor investeringen in het Nederlandse net op zee en het aansluiten van meerdere windparken op zee? Klopt het dat het gaat om een half miljard tot een miljard euro? Hoeveel is er in totaal nodig voor TenneT de komende 10 tot 15 jaar als gevolg van de windparken van de Nederlandse Staat? Waar komt de dekking vandaan voor deze investering door de staat?

Antwoord 2
TenneT heeft de staat als aandeelhouder een verzoek gedaan om extra kapitaal te storten in de onderneming. Het gaat om een bedrag van in totaal € 1 miljard, verspreid over 2017 en 2018. TenneT heeft het extra kapitaal nodig voor het realiseren van de wettelijk verplichte investeringsagenda in Nederland, waarvan de aanleg van het net op zee ten behoeve van aansluiting van windparken op zee een belangrijke component is. Tot 2025 heeft de investeringsagenda van TenneT in Nederland een omvang van circa € 5 tot 7 miljard. Een groot deel van dit bedrag financiert TenneT zelf door het aantrekken van vreemd vermogen op de kapitaalmarkt. Voor een deel is echter aanvullend eigen vermogen nodig (zie ook het antwoord op vraag 4). Omdat de kapitaaluitbreiding door de staat kwalificeert als financiële transactie, is deze niet relevant voor het EMU-saldo en het uitgavenkader. De

[1] Algemeen Dagblad, 9 maart 2016

ah-tk-20152016-2406
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2016

kapitaaluitbreiding verdringt daardoor andere uitgaven niet. Wel leidt de kapitaaluitbreiding tot stijging van de staatschuld.

Vraag 3
Wanneer wordt besloten over de extra kapitaalinjectie voor TenneT (na de eerdere kapitaalinjectie van twee keer 300 miljoen euro)? Hoe wordt de Tweede Kamer daarbij betrokken?

Antwoord 3
Het verzoek van TenneT is beoordeeld door een extern adviseur. Op basis van deze second opinion besluit het kabinet of en zo ja hoeveel extra kapitaal de staat als aandeelhouder zal toevoegen aan het eigen vermogen van TenneT. Een eventuele kapitaalstorting zal dan verwerkt worden in de rijksbegroting 2017 (Financiën IX), die op Prinsjesdag aan de Tweede Kamer wordt aangeboden. Vooruitlopend hierop zal ik uw Kamer ook via een separate brief informeren indien het kabinet voornemens is om tot storting van additioneel kapitaal over te gaan.

Vraag 4
Wat zijn de afwegingscriteria voor u om deze investeringen met belastinggeld te financieren en dus voor een dergelijke kapitaalinjectie?

Antwoord 4
Allereerst is het van belang om te benadrukken dat de investeringen van TenneT belangrijk zijn voor de gehele maatschappij. Door de uitbreiding en versterking van het net op land en met de aanleg van het net op zee levert TenneT een belangrijke bijdrage aan een duurzame, betrouwbare en betaalbare energievoorziening. De investeringen van TenneT zijn noodzakelijk om de afspraken uit het energieakkoord en de duurzaamheidsambitie te realiseren, alsmede om de leveringszekerheid op het gewenste niveau te houden. De aanleg van het net op zee in het bijzonder is van groot belang. Voor het realiseren van de uitgebreide investeringsagenda heeft TenneT extra kapitaal nodig. Een aanzienlijk deel van de benodigde investeringen kan TenneT zelf financieren door vreemd vermogen op de kapitaalmarkt aan te trekken. Als TenneT echter het volledige bedrag met vreemd vermogen moet financieren, dan is het eigen vermogen van TenneT in verhouding tot de schuld te klein. Dit kan ertoe leiden dat kredietbeoordelaars de kredietwaardigheid van TenneT verlagen. Als gevolg daarvan zou TenneT minder goed in staat zijn zelf financiering aan te trekken. Ook krijgt TenneT dan te maken met hogere rentelasten. De staat als aandeelhouder vindt dat onwenselijk, zeker gezien de grote investeringsopgave waar TenneT voor staat en het kapitaal dat daarvoor nodig is. Door extra eigen vermogen te storten kan TenneT de kredietwaardigheid behouden, waardoor TenneT tegen goede voorwaarde zelf financiering kan aantrekken en de kosten van financiering met vreemd vermogen acceptabel blijven. Bovendien genereert TenneT een gereguleerd rendement op de investeringen (en dus op het door de staat te storten kapitaal).Dit komt op lange termijn uiteindelijk ten goede aan de staat als aandeelhouder en daarmee aan de rijksbegroting.

Vraag 5
In hoeverre betaalt de belastingbetaler nu twee keer voor de windparken, te weten eerst via de Opslag Duurzame Energie op de energierekening van waaruit de subsidie voor de windparken wordt betaald, en nu ook nog voor de aansluiting van de windparken?

Antwoord 5
TenneT moet forse investeringen doen voor het realiseren van een net op zee en het verzorgen van de aansluiting van windparken op dit net op zee. Een deel van de financiering hiervan moet, zoals in de antwoorden op de vragen 2 en 4 is uitgelegd, afkomstig zijn uit kapitaal dat de staat als aandeelhouder ter beschikking stelt. Vervolgens, als de netwerken van Tennet eenmaal zijn geïnstalleerd, betalen afnemers van elektriciteit een vergoeding voor de dienstverlening van TenneT. Uit deze vergoeding wordt de financiering weer afgelost en ontvangt de staat een vergoeding voor het beschikbaar gestelde eigen vermogen. Er is dus niet sprake van dubbel betalen door de belastingbetaler, maar het gaat om twee verschillende zaken: financiering van de

aanleg van netwerken enerzijds en de betaling voor de dienstverlening die de netwerken leveren anderzijds.

Vraag 6, 7
Waarom is het voor TenneT in het buitenland wel mogelijk om voldoende financiering op de commerciële markt op te halen voor de aansluiting van de windparken en waarom is dat in Nederland niet mogelijk?
Waarom is het in Duitsland voor TenneT wel mogelijk om samen met bijvoorbeeld Mitsubishi Corporation of het Deense pensioenfonds Pension Danmark vier Duitse ofsshore-netaansluitingen te financieren en waarom is dat in Nederland niet mogelijk?

Antwoord 6, 7
Ook in Nederland zou TenneT de benodigde financiering zelfstandig op de kapitaalmarkt kunnen ophalen. Financiering met alleen vreemd vermogen zet echter de kredietwaardigheid van TenneT onder druk, waardoor TenneT minder makkelijk kapitaal kan aantrekken en waardoor de financieringslasten van TenneT toenemen. De daaraan verbonden nadelen vindt de staat als aandeelhouder niet acceptabel vanwege de investeringsopgave en de bijbehorende kapitaalbehoefte van TenneT. Naast financiering met vreemd vermogen heeft TenneT in Duitsland de mogelijkheid om investeringen te financieren door samenwerking aan te gaan met andere partijen. De private investeerder krijgt in ruil voor de investering dan ook een aandelenbelang. In Nederland is het aangaan van samenwerking met private investeerders niet mogelijk vanwege de wettelijke bepaling die voorschrijft dat alle aandelen van de netbeheerder in handen van de overheid moeten zijn. Private investeerders kunnen dus geen aandelenbelang in het Nederlandse deel van TenneT krijgen. Daardoor is het voor private partijen niet mogelijk om te investeren in TenneT op de wijze waarop dat in Duitsland wel is gebeurd.

Vraag 8
Waarom wil het kabinet het wel mogelijk maken om transmissiesysteembeheerders (TenneT en GasUnie) onderling kruisparticipaties aan te laten gaan met buitenlandse transmissiesysteembeheerders, maar niet bijvoorbeeld lange-termijn-investeerders zoals pensioenfondsen en/of verzekeraars wil laten investeren, zodat er minder belastinggeld geïnvesteerd hoeft te worden?

Antwoord 8
Kruisparticipaties tussen Nederlandse en andere Europese transmissiesysteembeheerders hebben als doel om de integratie van de Europese markt te verbeteren en daarmee een bijdrage te leveren aan betrouwbaarheid en betaalbaarheid van de energievoorziening in Nederland en Europa.

Vraag 9
Hoe moet dit verzoek van TenneT om belastinggeld te investeren in TenneT geplaatst worden in relatie tot uw uitspraak dat er geen ruimte is voor lastenverlichting in 2017?

Antwoord 9
Een toevoeging van kapitaal aan het eigen vermogen van TenneT is niet relevant voor het EMU-saldo en het uitgavenkader. De kapitaalstorting belast dus niet de ruimte binnen het uitgavenkader.